

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

VI Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19–20 травня 2022 року)

Суми
Сумський державний університет
2022

3. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 01.01.2022 № 1054-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>.

4. Чим небезпечний екотероризм? URL: <https://ecolog-ua.com/news/posylene-protystoyannya-mizh-radykalnymy-ekologamy-ta-biznesom-chym-nebezpechnyy-ekoteroryzm>.

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА У ВИРІШЕНІ ЗАВДАНЬ ЗАХИСТУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Здоровець Т. І.

*курсант ННППФППІ факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування*

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Ярошенко А. С.

*к.ю.н., доцент кафедри цивільного права та процесу
факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

В даний час існує безліч проблем, пов'язаних із забрудненням навколишнього середовища. Це питання актуальне нині, оскільки життя суспільства залежить від того, наскільки правильно люди поведуться з природою і раціонально використовувати її ресурси.

З кожним роком в Україні та інших країнах світу приділяється все більша увага чистоті навколишнього середовища, що обумовлено зростанням різноманітних викидів підприємств та транспортних засобів. Саме тому виникає потреба в таких заходах з охорони природи, як удосконалення технологічних операцій, розробка обладнання яке буде зменшувати кількість відходів, а також заходів зниження шуму і вібрацій.

Забруднення природи якимось сміттям, відходами життєдіяльності стає гострою проблемою великих міст, які ставлять на задній план чистоту своєї території. Насамперед це стосується країн, що прагнуть досягти економічного процвітання та розвитку, але забувають про захист навколишнього середовища [1, с. 106].

При боротьбі із забрудненнями природи слід виділяти прямі та непрямі заходи. Прямі заходи включають зниження концентрацій, обсягів і мас шкідливих матеріальних забруднень. Також необхідно зменшити відходи від виробництва, зробити їх нетоксичними та утилізованими, створити безвідходні технології. Необхідно зробити так, щоб підприємства прагнули застосовувати нові методи та технології у боротьбі із забрудненнями, які покращать поточний стан природи.

Для захисту навколишнього середовища в даний час діє природоохоронне законодавство, яке включає розділ правової охорони всередині держави і міжнародного

права. Воно містить у собі юридичні основи збереження природних ресурсів та середовища існування у житті [2, с. 34].

Існують два принципи правового підходу до охорони природи:

1. У будь-якій державі має бути розроблене національне законодавство, яке включало б відповідальність за забруднення навколишнього середовища, а також компенсації постраждалим від цієї діяльності.

2. Держава має внести ефективне законодавство, яке б ставило основні пріоритети та завдання у вирішенні проблеми забруднення природи, а також ефективно їх реалізовувати.

Проаналізувавши вище викладені принципи, можна дійти невтішного висновку у тому, що держави мають приймати ефективне природоохоронне законодавство, яке має розумно вирішувати дані проблеми з охорони навколишнього середовища. Що стосується України, то необхідно запровадити закони та акти про відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю людей від несприятливого довкілля, внаслідок діяльності будь-яких підприємств та інших видів діяльності.

На етапі євроінтеграції України екологічні завдання мають втілюватися у роботі державних органів прокуратури та суспільства загалом. Метою цієї діяльності є очищення довкілля від забруднень, раціональне використання природних багатств, і навіть екологічне виховання всіх громадян країни.

Проблема безпеки та охорони навколишнього середовища, а також раціональне використання ресурсів є складною проблемою сучасності. Її рішення пов'язане з регулюванням у відносинах людини та природи, а також підпорядкуванням їх певним інструкціям, положенням та правилам [3, с. 45].

Правова охорона природи на території України - це сукупність правових норм і правовідносин, які спрямовані на виконання заходів щодо збереження природи, раціональному використанню її ресурсів, і навіть поліпшення середовища життя людей. Саме дана система заходів допоможе покращити стан умов довкілля, а також створити прийнятні умови для життя людей та розвитку виробництва.

Як один із правових регуляторів виступає екологічний Стандарт, який встановлює правовий режим з використання різних природних ресурсів, а також екологічні правила. Цей інструмент є правовим актом і входить до системи права [3, с. 59].

Для боротьби із забрудненнями довкілля держава вводить різні заборони з виробництва та застосування шкідливих хімікатів, вводяться ліміти на розміщення відходів, а також квоти на викид шкідливих для здоров'я людей речовин у газову оболонку.

Проаналізувавши економічну, соціальну, політичну та екологічну обстановку в Україні можна виділити 5 напрямків виходу України з екологічної «кризи»:

- Економічний напрямок (полягає у розвитку економічних механізмів захисту навколишнього середовища).
- Технологічний напрямок (полягає у розробці маловідходних та безвідходних виробництв, а також удосконалення технологій виробництва).
- Екологічно просвітницький напрямок (полягає в екологічній освіті та вихованні суспільства). Адже якщо не перебудувати свідомість людини, то у боротьбі із забрудненнями не зможуть допомогти жодні методи. Людям необхідно почати з себе та з розуміння важливості природи у їхньому житті.
- Юридичний та адміністративний напрямок (полягає у підвищенні відповідальності за правопорушення в галузі охорони природи). Тобто при порушенні норм буде вжито адміністративно-правових заходів, які згодом призведуть до цивільної та кримінальної відповідальності. Цей напрямок зможе підвищити екологічну дисципліну підприємств, що забруднюють природу.
- Міжнародно-правовий напрямок (полягає в об'єднанні всіх країн та народів для спільної діяльності із захисту довкілля всього світу).

Відповідно до екологічного законодавства джерелами екологічного права є нормативно-правові акти, що регулюють екологічні відносини між людиною та природою. Також варто відзначити велике значення міжнародно-правових актів, які є регуляторами екологічних взаємин у країні на основі міжнародного права [3, с. 67; 4].

За підсумками досвіду минулих років в Україні виділяються кілька цілей екологічної політики. Однією з важливих є гарна якість довкілля для проживання людей, яка відповідає санітарно-гігієнічним нормам та надалі зменшенню захворювань населення. Також важливою метою є раціональне використання природних ресурсів країни, оскільки саме продумане та правильне застосування допоможе скоротити збитки для природи.

Щоб реалізувати ці цілі необхідно створити ефективну систему державних органів, які займалися б областю екології та захисту природи від нераціонального користування. Але щоб дана система ефективно працювала, необхідно запровадити екологічний кодекс, який був би спрямований саме на життєві цінності людей, а також на виховання та моральну сторону [3, с. 87].

Таким чином, на сьогоднішній день найкращим методом зменшення забруднення навколишнього середовища є маловідходні технології, в яких відсоток викидів набагато менший, ніж раніше. Для такої великої країни, як Україна, просто необхідно створювати

екологічно чисте паливо, реалізовувати нові джерела енергії, а також створювати нові матеріали та розробки. Тільки так ми зможемо покращити екологічну ситуацію у країні. У вік науково-технічного прогресу разом з новими розробками та методами розвитку суспільства з'являється і безліч проблем, пов'язаних з охороною та захистом довкілля та раціональним використанням природних ресурсів. Постійно мінливі методи, технології, обладнання та умови існування людей вимагають все таки нові закони та норми регулювання. Саме тому розвиток екологічного права у житті суспільства є необхідною та обов'язковою умовою.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гетьман А.П., Зуєв В.А. Формування еколого-правової науки: ресурсний аспект та проблеми його інтеграції. Проблеми законності. Харків. 2016. Вип. 132. С. 104–123
2. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р. : Закон України від 28 лютого 2019 р. № 2697–VIII. Відомості Верховної Ради України. 2019. № 16. Ст. 70.
3. Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки : постанова Верховної Ради України від 5 березня 1998 р. № 188/98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 38. Ст. 248.
4. Ярошенко А.С., Костенко О.М. Адаптація законодавства України до *acquis communautaire* у сфері публічних закупівель. Теорія та практика адаптації законодавства України до законодавства ЄС: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 8 червня 2018 р.). К.: Видавничий дім «Гельветика», 2018. С. 215–217. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SBORNIKI_2020/Kiev-2018-56800849.pdf.